

Kinderboerderij Hagerhof

Educatieprogramma 2019 - 2020

Inhoud

Inleiding	3
Missie Buiten zijn is kicken!	3
Doelstelling Respect, bewustwording, verantwoordelijkheid.	3
De kosten	4
Aanmelden	5
Overzicht educatieprogramma 2019-2020	6
1 begeleide lessen	7
Diervverzorging	8
Herfst	8
Winter	9
Lente	10
Nieuw leven	10
Diersporen	11
Bijen en andere insecten	12
Van spelt tot brood	13
Afval, is het einde of een nieuw begin?	13
2 Veldwerkexcursie	14
Jaomerdal	14
Romeinenweerd	14
3 Boerderijbezoek	15
4 Dier-o-theek	16
Bijlage; aanvraagformulier Hagerhof 2019-2020	17

Inleiding

Beste leerkracht,

Voor het schooljaar 2019 – 2020 hebben we weer een uitgebreid educatief programma samengesteld. De informatie daarover is opgenomen in deze brochure en staat tevens op onze website.

www.kinderboerderijhagerhof.nl

Het afgelopen schooljaar hebben we weer veel enthousiaste en leergierige leerlingen mogen ontvangen. We hebben genoten van hun aanwezigheid en hun aandacht in de lessen.

Namens alle medewerkers en vrijwilligers van Hagerhof:

Kyra Klooster (team educatie), Henri Theunis (team diervoorzorging en beheer),
Ton Baetsen (team horeca)

Missie *Buiten zijn is kicken!*

Kinderboerderij Hagerhof biedt op de kinderboerderij laagdrempelige, aantrekkelijke en ervaringsgerichte natuur- en milieueducatie en –recreatie voor de inwoners en bezoekers van Venlo en de regio. Kinderboerderij Hagerhof stimuleert hiermee een positieve houding bij kinderen en volwassenen ten aanzien van natuur, milieu en dieren evenals betrokkenheid bij de eigen leefomgeving.

Doelstellingen *Respect, bewustwording, verantwoordelijkheid*

- Het stimuleren van een positieve houding van kinderen t.o.v. natuur en milieu door belevend, ervaringsgericht, ontdekkend en spelenderwijs leren en bewust worden.
- Kinderen leren over de onderlinge relaties in de natuur en dat zij hier zelf ook deel van uitmaken.
- Kinderen bewust maken van het belang om op een verantwoorde wijze om te gaan met de natuur en het milieu.
- Kinderen laten zien dat ze zélf invloed uit kunnen oefenen op de kwaliteit van hun omgeving.

De kosten

Onze prijzen blijven in het komende jaar ongewijzigd. Een overzicht van de prijzen staat hieronder.

	Scholen	Prijs
Begeleide les	Alle scholen	€ 150,-
Veldwerk excursie	Alle scholen	€ 150,-
Boerderij bezoek	Per kind	€ 1,50

Bij afmelding minder dan één week voor de geplande datum, zijn wij genoodzaakt de volledige kosten in rekening te brengen.

Ochtendles: 9.00 – 11.30 uur; groep kan maximaal bestaan uit 30 leerlingen*

Middagles: 12.00 – 14.30 uur; groep kan maximaal bestaan uit 15 leerlingen*

- indien uw groep uit iets meer dan 30 leerlingen bestaat neem dan even contact op. *In overleg zijn op sommige momenten andere lestijden mogelijk*

Een groep vanuit het speciaal onderwijs bestaat uit maximaal 15 leerlingen*

- indien uw groep uit iets meer dan 15 leerlingen bestaat neem dan even contact op.

Consumpties in de pauze worden doorberekend aan de school à €0,75 voor koffie of thee

In de pauze kan er eventueel ranja besteld worden voor de kinderen à €0,30, graag voor de les doorgeven.

Tip: *het is aan te raden om de leerlingen aangepaste kleding te laten dragen, zoals oude kleding en laarzen.*

Aanmelden

In de bijlage (pag.16) vindt u het inschrijfformulier. Dit kunt u bij voorkeur invullen per computer en per e-mail versturen naar educatie@kinderboerderijhagerhof.nl.

Voor vragen, speciale wensen of opmerkingen kunt u ons bereiken : Email: educatie@kinderboerderijhagerhof.nl

Telefoon: 077-3266540 (vragen naar Kyra Klooster)

Overzicht educatieprogramma 2019 – 2020

Begeleide lessen

kerndoel	Les	periode	Groep 1 en 2	Groep 3 en 4	Groep 5 en 6	Groep 7 en 8	Speciaal onderwijs	Uitleg pag.
<i>Functies van de natuur en de dieren (natuur)</i>								
34 39 40	Diervverzorging	Mrt t/m nov	X	X	X	X	X	7
37 39 40	Herfst	Okt + nov	X	X			X	8
37 39 40	Winter	feb	X	X			X	8
37 39 40	Lente	Mrt t/m juni	X	X			X	9
39 40	Nieuw leven	Apr t/m juni			X	X	X	10
39 40	Diersporen	Nov		X	X	X	X	11
39 40 56	Bijen en insecten	Juni + juli				X		11
<i>De schijf van vijf (voeding)</i>								
39 56	Van spelt tot brood	Hele jaar		X	X	X	X	13
<i>Kringlopen (milieu)</i>								
34 39 56	Is afval het einde?	Hele jaar			X	X	X	14
<i>Veldwerken</i>								
40 51 52	Jaomerdal	Hele jaar		X	X	X	X	15
40 51 52	Romeinenweerd	Mei t/m juli			X	X	X	15

Onze lessen sluiten aan bij de kerndoelen voor het primair onderwijs volgens het SLO als nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling. De kerndoelen die aansluiten zijn;

34. *De leerlingen leren zorg te dragen voor de lichamelijke en psychologische gezondheid van henzelf en anderen.*

36. *De leerlingen leren hoofdzaken van de Nederlandse en Europese staatsinrichting en de rol van de burger.*

39. *De leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu.*

40. *De leerlingen leren in de eigen omgeving veel voorkomende planten en dieren onderscheiden en benoemen en leren hoe ze functioneren.*

43. De leerlingen leren over hoe je weer en klimaat kunt beschrijven met behulp van temperatuur, neerslag en wind.

51. De leerlingen leren gebruik te maken van eenvoudige historische bronnen en ze leren aanduidingen van tijden tijdsindeling te hanteren.

52. De leerlingen leren over kenmerkende aspecten van de volgende tijdvakken: jagers en boeren; Grieken en Romeinen; monniken en ridders; steden en staten; ontdekkers en hervormers; regenten en vorsten; pruiken en revoluties; burgers en stoommachines; wereldoorlogen en holocaust; televisie en computer.

56. De leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed.

1. Begeleide lessen

Dierverzorging

Niveau: Groep 1 t/m 8 + speciaal onderwijs

Periode: Maart t/m November

Kerdoelen: 34, 39 & 40

De dieren op de boerderij hebben dagelijks verzorging nodig. Tijdens uw bezoek zullen twee diergroepen aan bod komen; knaagdieren en hoefdieren. Aan de volgende punten zal aandacht geschonken worden:

- Het hanteren van (knaag)dieren; Hoe kunnen de verschillende dieren het beste opgepakt en/of geaaid worden?
- Het verzorgen van de dieren; Hoe kunnen we de dieren borstelen en onreinheden verwijderen?
- Het voeren van de dieren; De kinderen geven een aantal dieren voer en water.
- Het schoonmaken van de stallen en hokken; We maken samen met de kinderen een aantal kooien en stallen schoon.

Herfst

Niveau: Groep 1 t/m 4 en speciaal onderwijs

Periode: Oktober en november

Kerdoelen: 37, 39 & 40

De herfst is een periode van afbraak en voorbereiding op de koude wintertijd. De leerlingen ervaren welke grote veranderingen er plaatsvinden in dit jaargetijde. De natuur, dier en mens gaan zich beschermen tegen de komende kou. Sommige dieren krijgen een warme wintervacht, andere maken zich klaar voor een winterslaap. Dieren die druk bezig zijn met de voorbereiding op de winter worden nader bekeken. Met behulp van o.a. een demonstratiekast voor de hamster kunnen de leerlingen zien hoe dit dier zijn wintervoorraad aanlegt en leeft onder de grond. Herfstverschijnselen zoals bessen, paddenstoelen,

herfstbladeren enz. worden bekeken en besproken. Ook de kleine diertjes die meehelpen de bladeren te verteren zullen worden gezocht en door de leerlingen zelf worden onderzocht.

Winter

Niveau: Groep 1 t/m 4 en speciaal onderwijs

Periode: Februari

Kerdoelen: 37, 39 & 40

De winter is een rustperiode in de natuur. De dagen zijn kort en de temperatuur is laag. Dieren die geen winterslaap houden, maken een moeilijke tijd door. Wanneer de bodem met sneeuw bedekt is, zullen sommige dieren (bij)gevoerd moeten worden. Samen met de kinderen helpen we de dieren in de winter! We kijken welk voedsel de dieren eten. Er worden vetbollen gemaakt die de kinderen meenemen naar huis. We behandelen ook andere dieren zoals het konijn, de muis, het schildpad en de kikker. Hoe komen zij de winter door? Op deze vragen proberen we de kinderen een antwoord te geven. De dieren op de kinderboerderij krijgen ook speciale aandacht. We gaan met de kinderen bieten halen en schoonmaken. Ze helpen mee om de voederbieten te “mangelen” met behulp van een bietenmolen. Daarna voeren wij de dieren het zelfgemalen wintervoedsel om ook onze dieren de winter door te helpen.

Lente

Niveau: Groep 1 t/m 4 en speciaal onderwijs

Periode: Maart t/m juni

Kerdoelen: 37, 39 & 40

In de lente wordt het warmer en de dagen zijn al flink gelengd. Veel dieren ontwaken uit hun winterslaap, anderen verliezen hun warme wintervacht en een aantal vogels keert terug uit warmere landen. In deze tijd worden veel jonge dieren geboren. Met groep 1 en 2 bekijken we grote en kleine zoogdieren met hun jongen, voor zover aanwezig op dat moment. We gaan in op de verschillen tussen de moeder en haar jong. De kinderen krijgen de gelegenheid om met verschillende dieren in aanraking te komen. We bespreken o.a. de haan en de kip en vertellen meer over het ei en het kuiken. Om dit te verduidelijken maken we gebruik van een broedmachine. Er wordt ook een lam met de fles gevoerd!

Met groep 3 en 4 gaan we dieper en inhoudelijker in op het hierboven beschrevene. We bespreken het verschil tussen de zwangerschap bij zoogdieren en vogels. Bij de zoogdieren is meer aandacht voor het opgroeien en de ontwikkeling van de jonge dieren. Bij de kikker vertellen we meer over de transformatie van kikkervis tot kikker.

Nieuw leven

Niveau: Groep 5 t/m 8 en speciaal onderwijs

Periode: April t/m juni

Kerdoelen: 39 & 40

We besteden aandacht aan verschillende vormen van nieuw leven. De planten, die de basis vormen voor het dierlijk leven, beginnen weer te groeien. We bekijken met de kinderen het begin van het nieuwe plantenleven; de zaden, bollen en knollen. Naar aanleiding daarvan mogen zij zelf aan de slag met zaden. Ze mogen hun zelf gezaaide bakje met tuinkers en bonen of zonnebloempitten meenemen naar huis. Hierbij krijgt de

leerkracht een beschrijving over de verdere verzorging van hun kweekbakje en kweken hun eigen plant thuis verder! Allerlei dieren krijgen in dit jaargetijde jongen. In deze les ligt de nadruk op jonge waterdieren. Op de boerderij gaan we met de kinderen met een schepnet in het water op zoek naar waterdieren. Door hun vangst met behulp van een loeppotje nauwkeurig te bekijken, ontdekken de leerlingen dat veel jonge waterdieren helemaal niet op hun ouders lijken.

Diersporen

Niveau: Groep 3 t/m 8 en speciaal onderwijs

Periode: November

Kerdoelen: 39 & 40

De winter is een tijd van rust. De planten groeien niet meer, vele dieren houden een winterslaap en een groot aantal vogels heeft ons land verlaten. Toch zijn er nog dieren actief in de winter. De schuwe zoogdieren krijg je echter zelden te zien. Hun aanwezigheid verraden ze door sporen. Op het terrein gaan we opzoek naar allerlei diersporen! Veel diersporen zoals vraatsporen, uitwerpselen, schedeltjes, botjes, veren, oude nesten etc. vertellen ons meer over het dier. We behandelen diverse sporen; Voet - of pootafdrukken verraden de aanwezigheid van een dier. Dit gaan we zelf onderzoeken met een speurtocht. Na een korte inleiding maken de kinderen een gipsafdruk van een dierspoor. Dit gipsspoor mogen ze meenemen.

Bijen en andere insecten

Niveau: Groep 7 en 8

Periode: Juni en juli

Kerdoelen: 39, 40, 56

Maar liefst 70% van alle diersoorten bestaat uit insecten! Binnen de groep bestaan grote verschillen, maar ook overeenkomsten. De overeenkomsten worden uitgelegd aan de hand van verschillende insecten zoals de mestkever, de mier en de vlieg. De levensloop en het gedrag worden besproken. Natuurlijk gaan we deze dieren uitgebreid bekijken! Bijen zijn zeer belangrijke insecten! Er zijn veel verschillende soorten bijen. Honingbijen worden door de mens als nuttig 'huisdier' gehouden voor de honing en was. Buiten dit spelen ze een belangrijke rol bij de bestuiving van allerlei gewassen. Bijen leven met duizenden bij elkaar in een ingewikkelde staat. Op kinderboerderij Hagerhof is een demonstratiekast aanwezig waar de kinderen in een bijenstaat kunnen kijken. Met behulp van een binoculair worden de bijen van dichtbij bekeken en door opdrachten wordt dit interessante leven verder ontdekt.

Van spelt tot brood

Niveau: Groep 3 t/m 8 en speciaal onderwijs

Periode Gehele jaar

Kerdoelen: 39 & 56

Veel kinderen weten niet waar hun 'dagelijks' brood vandaan komt. Op de boerderij gaan we samen met de kinderen na hoe brood gemaakt wordt. De kinderen maken het deeg, kneden het en doen het in een eigen broodvormpje.

Tijdens het rijzen en bakken leggen we de kinderen uit hoe men vroeger het graan oogstte.

Daarna vertellen we hoe van graan meel wordt gemaakt en wat spelt is. We maken hier een reis door de tijd aan de hand van verschillende maaltechnieken, die de kinderen zelf uit mogen voeren.

Afval, is dat het einde of een nieuw begin?

Niveau: Groep 5 t/m 8 en speciaal onderwijs

Periode: Gehele jaar

Kerdoelen: 34 39 56

Wat heb je vanochtend allemaal weggegooid? En gisteren? Hoeveel verschillende soorten afval ken je? En hoe kun je een hele grote berg afval voorkomen? In deze les wordt geleerd hoe je het afval kunt scheiden. En hoe je kunt voorkomen dat je afval maakt. En wat kun je nog meer met afval doen?

2. Veldwerkexcursies

De veldwerken worden verzorgd op locatie elders door een medewerker van kinderboerderij Hagerhof. Leraren en begeleiders ondersteunen de kinderen bij het uitvoeren van het veldwerk. Deze lessen worden gegeven van 9.00 – 11.30 uur en van 12.00 – 14.30 uur.

Jaomerdal

Niveau: Groep 3 t/m 8 en speciaal onderwijs
Periode: Hele jaar
Kerdoelen: 40, 51 & 52
Locatie: Venlo-Zuid
Verzamelpunt: Kinderboerderij Hagerhof

De veldwerkexcursie in het Jaomerdal is een doe-activiteit. De kinderen ervaren en beleven het Jaomerdal. Er wordt stilgestaan bij de planten en dieren maar ook bij de cultuur historische aspecten van het Jaomerdal. Tijdens het veldwerk onderzoeken de leerlingen de bodemsamenstelling door zelf grondboringen te verrichten, speuren ze naar dieren(sporen), helpen ze bij het onderhouden van het gebied en leren ze verschillende bomen herkennen.

Romeinenweerd

Niveau: Groep 5 t/m 8 en speciaal onderwijs
Periode: Mei t/m juli
Kerdoelen: 40, 51 & 52
Locatie: Tussen Venlo en Blerick
Verzamelpunt: Parkeerplaats Romeinenweg
D'Ohenweg

Een veldwerkexcursie in de Romeinenweerd is een doe-activiteit. De Maascorridor is een groots project van gemeente Venlo en verschillende buurgemeenten langs de Maas om de natuurontwikkeling te bevorderen. Het natuurgebied de Romeinenweerd is al goed ontwikkeld. In het veld wordt o.a. aandacht besteed aan planten, vogels, waterdiertjes, Galloway runderen en diersporen. Vanuit een centraal punt in het natuurgebied krijgen groepjes

leerlingen een opdracht en de benodigde materialen om in het veld aan de slag te gaan. Wanneer deze klaar is gaan de leerlingen terug naar het centrale punt en krijgen ze de volgende opdracht. Hoewel het een begeleid project is, is het de bedoeling dat de leerlingen de opdrachten zelfstandig kunnen uitvoeren.

3. Boerderijbezoek

Niveau: Groep 1 t/m 4

Periode: April/mei en september/oktober

Kerdoelen: 39, 40

Naast het boeken van een begeleide les is het ook mogelijk om Hagerhof te bezoeken zonder een les te volgen. De leerkracht en ouders begeleiden dit bezoek zelf. Bij aankomst krijgt hij/zij de informatie over het boerderijbezoek en een speurtocht. Tijdens de speurtocht kunnen de kinderen de dieren voeren en aaien.

4 Dier-o-theek

Elke leerkracht kan gedurende een week (maandag t/m vrijdag) een of meerdere kleine dieren lenen voor gebruik in de klas.

Wanneer men een dier in de klas behandelt, is het waardevol dat de dieren aanwezig zijn. Hierdoor kan behalve het uiterlijk ook iets over het gedrag verteld worden. Behalve het gebruik van het dier tijdens de les, kunnen de kinderen in deze periode het dier verzorgen, vasthouden en knuffelen.

De volgende diersoorten zijn beschikbaar:

- Konijn
- Rat
- Kip

De kosten bedragen dieren kunnen bij de opgehaald worden.

€40,- per dier. De kinderboerderij

U krijgt het dier, een kooi, voerbakjes, voer en bodembedekking mee voor maximaal 1 week. Verdere bijzonderheden over de verzorging van het dier krijgt u bij het afhalen.

Voor meer informatie neem contact op met Henri Theunis 077-3266540 of h.theunis@kinderboerderijhagerhof.nl

Aanvraagformulier Hagerhof 2019-2020

Per les één aanvraagformulier invullen, bij voorkeur per computer! Opsturen naar

educatie@kinderboerderijhagerhof.nl

INVULLEN DOOR SCHOOL / LEERKRACHT!

Kruis aan:

- Begeleide les op de kinderboerderij Hagerhof.
- Veldwerkexcursie op locatie elders.
- Boerderijbezoek.

Lesonderwerp: _____

Naam school: _____

Adres: _____

Gemeente:

Venlo Anders; _____

Postcode: _____

Telefoonnummer: _____

Naam leerkracht: _____

E-mail leerkracht: _____

E-mailadres school voor de
facturatie: _____

Groep: _____

Aantal leerlingen: _____

Voorkeursdagen

Maandag Dinsdag Woensdag Donderdag Vrijdag

Voorkeurtijdstip:

- Ochtend 09.00-11.30
- Middag 12.00-14.30
- Anders nl.; _____

Ongeschikte dagen: _____

Bijzonderheden: _____

NIET INVULLEN! (In te vullen door kinderboerderij Hagerhof)

Datum: ____ - ____ - ____ Van: ____ Tot: ____ op ____ dag.

Prijs: _____

Aantal leerlingen aanwezig: _____

Aantal leerkrachten en begeleiding
aanwezig: _____

E-Mail bezoekende leerkracht: _____

Handtekening leerkracht:

